

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtilstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Iz Ogerskega 17. nov.

[Izv. dop.]

Kakor v Cislajtani, straši tudi pri nas uže dalj časa pošast ministerske krize. Minister notranjih zadev grof Szapary, pokolenče Andrassyjevo, nakopal si je na glavo s svojim osornim ponašanjem v državnem zboru občno nejevoljo vseh tistih, ki do parlamentarne formalnostne etikete še kaj drže. Njegovo nepristojno ponašanje ga je skoro nemogočega naredilo. Njegov padec bo tudi Andrassy občutil, ker je tako rekoč samo on mladega grofa Szaparyja za ministra naredil. Sicer pa ima grof Szapary tudi mej našimi aristokrati več neprijateljev, nego prijateljev, kar se pa bolj na osobnostne, nego na politične motive proteže. — Drugi mož, ki je v našem ministerstvu nihati začel, je Ghyczy. Njegove finančne osnove so v odboru na dosto veliko opozicijo trčile. Naj ostreje sta proti njim govorila Kerkapoly in Senyey. Pa tudi občinstvo memra nanje, in iz dežele prihajajo od vseh strani skozi in skozi nepovoljni za nje glasovi. Ghyczy, ki je bil kot od saborske opozicije eden izmed najpopularnejših naših mož, je vled svojih finančnih osnov naglo na vagi javnih simpatij padati začel. Pri njegovej rahločutnosti je zelo verjetno, da bode takoj odstopil, če bode državni zbor njegove osnove zavrgel, ali če jih bode kolikor toliko skržene sprejel. S Szaparyjem in Ghyczyjem pade brez dvombe tudi minister-predsednik Bitto, in z njim se vé da „tutti quanti“.

In kaj potem? Deakovei, naši ustavoverci, nemajo več toliko životne moči v sebi, da bi mogli še eno živo ministerstvo poroditi. Vladno krmilo se bode tedaj moralo

ljudem druge politične barve izročiti. A katerim? Naša opozicija vladnega krmila ne more prevzeti, ker je ona ravno tako razkrojena, kakor Deakova stranka. Poleg Deakovcev in opozicijonalcev pa je nij druge politično-strankarske stvarine v deželi, razen konservativcev. Vladno krmilo se bode tedaj naravno samo njim izročiti moglo. Konservativci bode nasproti narodnostim gotovo še huje postopali, nego postopajo Deakovei, in tudi za hrvatsko avtonomijo utegnejo — po mojem mnenju — nevarni postati. Vpraša se pa v prvi vrsti, ali bode konservativci našim financam na noge pomogli? Težko! Naši konservativci niso sicer zavzeti za velikoceno honvedstvo. Ali se pa bode upali v očigled našega šovinizma, honvedstvo odstraniti? Težko. Sicer se pa naša in cislajtanska kriza za roki vodite. Ene brez druge se valjda ne bode rešila, nego rešili se bosta istodobno in valjda tudi na isti način.

Priljudnje let, bode pri nas nove volitve, in pri teh bode ljudstvo samo reklo, ali stoji v svojej večini na strani Deakovcev, ali opozicije ali konservativcev. Na volilce vlada uže zavoljo tega ne bode mogla delovati, ker je državna blagajna prazna, in za to bo izid volitev bolj izraz ljudstva, nego je bil dozdaj, in ravno zavoljo tega utegnejo tudi narodnosti več svojih zastopnikov v državni zbor poriniti, nego pri zadnjih volitvah. —

V Srbiji

so volitve v narodno skupščino, ki se snide 20. t. m. končane in tudi knez je one imenoval, katere po srbski ustavi ima pravo za skupščinske ude imenovati, namreč četrtno

poslancev. Iz imen in iz volitev se zopet vidi, kar smo uže na tem mestu trdili, da Srbija še nema odločnih strank. Ima Obrenovičevce, Karadjordjevece, Rističevih, Garašaninovih ljudij, a ne strank z jasnim pravcem in ciljem.

Voljenih je največ trgovcev, popov in potem seljakov. Inteligencija je v manjšini, kajti mnogo srbskih trgovcev in popov ne smemo mej inteligencijo šteti. Temu je knez odpomogel, ker je imenoval učeajake (kakor dr. Daničiča, St. Novakovića, dr. J. Šafarika, dr. Milosavljevića, prof. Kujundžića in druge enake). Ali vsi ti od kneza imenovani so v vladni službi torej ne popolnem neodvisni. — Mej onimi, ki so od naroda voljeni in se morejo mej inteligencijo šteti, je Kaljević voljen v Užici, in Uroš Knežević v Karanovcu, oba urednika neodvisnega časnika „Budućnost“. V Beogradu (kjer je bilo 40 kandidatov!) sta voljena dva trgovca Jovo Krzmanović in Kosta Antula, oba brez barve. Razen tega se imenuje še kakih pet popolnem neodvisnih izvoljenih poslancev, drugi so navadni popje, trgovci in kmetje.

„Vidov dan“ in drugi vladni listi srbski pravijo, da je vlada pustila volilcem popolno svobodo. „Pančevac“ pa trdi, da je po nekih krajih vlada vendar pritiskala za sebi ugodne kandidate.

Naj bode uže kakor hoče, samostalne iniciative iz te skupščine valjda ne bode. Kar bode vlada sprožila in hotela, to bode. Vse se torej vrti ob modrosti srbske vlade. — V enem pa so gotovo i ti srbski poslanci vsi edini t. j. v nujni potrebi, da se srbski narod zedini, oslobodivši brate pod turško vladno in na to bi imele meriti vse naredbe in vsa pripravljanja Srbov.

Listek.

Beatrica.

(Novela.)

IV.

(Dalje.)

Nekega dne je šla v bližnjo vas in je dospela do siromaške hiše, v katero je vstopila. V začetku je nejevoljno odbila markizov predlog, ki jej je svetoval, uboge obiskovati in jim na pomoč prihitevati, zdaj je bil to njen najljubši posel. V bajte, kjer sta siromaštvo in bolezen gospodarila, je mlada markiza vsak dan zahajala, in kmalu je bilo obče slišati, da je mlada gospodinja Senanževa baš tako radodarna in usmiljena, kot je bila markizova mati. Je-li marki o tem kaj vedel, je-li ga je to veselilo ali ne, o tem nij mogla nič pozvedeti, kajti on nij niti besedice o tem z njo izpregovoril, če jo je na potu v vas srečal. Lepo, ko da bi mu bila tujka, se jej je priklonil in molčeč

svoj pot nadaljeval; a ko bi se bila ona le enkrat obrnila in nazaj pogledala, bila bi videla, da je on na puško naslonen dolgo in zamišljeno za-njo gledal.

Enkrat jo je našel v knjižnici, kjer je tako pazljivo čitala, da še njega zapazila nij, ko je vstopil. Potem pa se je tako ustrašila, ko ga je zapazila, da jej je knjiga iz rok pala. On jo je pazljivo pogledal, knjigo pobral ter naslov prebral. Bila je prestava nekega angleškega časopisa, ki je mej prvimi baklo omike in svobode povzdignil in tačas veliko pozornost vzbujal. Senanges se je spominjal, da je ono knjigo, ki ga je zelo zanimala, na sprehodu soboj imel, v obedovalnico jo prinesel in na mizi pozabil. Je-li Beatrica ono knjigo zapazila in jo čitala, ker jo je v njegovi roki videla, da si jo razumeti nij mogla? — To vprašanje je imel uže na jeziku, a predno je vprašati mogel, uže je Beatrica na tistem sobo zapustila.

Bil je lep jesenski dan, solnce je močno pripekalo, kakor da bi bilo še poletje. Beatrica se je napravila na pot proti morju. „Kako čudno je to“, jej je notrajni glas rekel, „da si zmirom želim blizu svojega soproga biti, ko sem pa pri njem, me njegova navzočnost teži in plaši“. Soprog je ljubil morje, poskusiti je hotela, da bi tudi ona ono skrivno vabilo v morskimi valovi zapazila, katero je vsak dan moža do morskimi obalov gnalo. Skoraj nij mogla več prenašati odtujčenja, ki je mej njima zmirom večje postajalo. Veselilo jo je uže, če je skrivno njegove želje in zanimivosti pozvedela in če ste se le v eni točki njuni srei srečali.

Lepo je še zelenela široka stepa, dolge, bele nitke iz pajčevine so se čez njo razprostirale, katere so solnčni žarki razsvetljevali, in videti je bilo, kakor da bi se lep, bel, bliščeč zavoj čez široko planjavo razprostiral. Znan ovčar je tamkaj čredo pa-

Zopet kranjska trgovinska zbornica.

Kakor smo obljubili, prinašamo denes sklepe, katere je volilna komisija v vprašanji o principih sklenila.

Predsedujoči komisar Vestenek stavi nasvet, naj se določi: obrtnik je tist, ki le svoje lastne izdelke ali proizvode, — a trgovec tist, ki le tuje produkte prodaje ali v daljni promet daje.

(Ta definicija bi se na volilni red trgovinske zbornice ne smela obešati, ker ne velja pri nobeni zbornici.)

Vestenekov nasvet je bil z vsemi proti nemu glasu sprejet.

G. V. C. Supan nasvetuje: vsak obrtnik, ki 2 gld. 10 kr. obrtniškega davka plačuje, spada v obrtniški oddelek, naj bode potlej kramar, branjevec ali kaj drugega, da le ne plača 8 gld. 40 kr. kot trgovec, ker če toliko plača spada v trgovinski oddelek.

Ta nasvet se s 6 glasovi proti nemu odbije.

G. v. Vestenek stavi nasvet: Industrijska podvzetja, katerih obrtnost seza nad obseg rokodelstva, spadajo v trgovinski oddelek (čl. 271. t. z.). Ta nasvet je bil s 6 glasovi proti 1 sprejet.

(To načelo nij bilo še pri nobeni trgovinski zbornici sprejeto, da si trgovinski zakon uže od 17. dec. 1861 obstoji.)

Komisijski ud g. V. C. Supan stavi nasvet: Ker se pri vseh drugih avstrijskih trgovinskih zbornicah industrijski štejejo k obrtnikom, nasvetujem, naj bode to tudi pri kranjski trgovinski zbornici.

Ta nasvet se odbije s 6 glasovi proti nemu.

G. v. Vestenek nasvetuje: V dvomnih slučajih, ali je kdo obrtnik ali trgovec, ker ima več kupčij, ki bi ga mogle v oba oddelka uvrstiti, naj bode ona kupčija odločilna, s katero se dotični največ peča in večji promet kaže; ako bi se to ne dalo odločiti, naj se vpraša, ali je dotičnik protokoliran ali ne, v prvem slučaju je trgovec, v drugem obrtnik.

Se sprejme s šestimi glasovi proti nemu. (Pri nobeni zbornici nema protokoliranje kake odločilnosti.)

Ud komisije V. C. Supan nasvetuje:

Protokoliranje kacega obrtnika naj nikakor ne bode odločilno ali spada v trgovinski ali obrtniški oddelek.

Ta predlog se z šestimi proti 1 glasu odbije. *)

Potem se je volil pododbor iz treh udov, ki ima najprej volilne zapisnike pregledati in potem celi komisiji predložiti.

Za denes nič ne rečemo o teh „principijalnih vprašanjih“, **) a) hočemo ob svojem času še govoriti o tem. Ako se pa izpeljejo, konsekvence tega ne bodo izostale!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. novembra.

V *državnem zboru* 17. nov. je poslanec Barenther interpeliral Stremajerja zavoljo odpuščenja (radikalnega) realkega direktorja Lipperta v Budejovicah. — Postava zastran gruntnih bukev za Istro se je izročila zboru devetih, nasvet Göllerihov o reformi politične uprave pak odboru 24 udov.

Glasovi o *ministerski krizi* na Dunaji nečejo utihniti, kakor bi Nemci želeli. Dunajski „Tagblatt“ je dobil iz Lvova telegram, da Lvovske uradne novine prinašajo visokooficijozen uvodni članek, v katerem se naznanjuje spremena v notranjih ustavnih stvarih, v katerem se ustavoverna stranka psuje in staročeškimi vodjem najiskrenejše dvorjani. — Tudi ustavovorni stari „Erdbl.“ pravi, da zvezda tega ministerstva od maja lanskega leta pada. Zdaj je prišlo do odločilnega križišča.

Iz *češkega* taborja poroča praška „Nation“, da se v češkem taborju misli dosezati sloga s starimi in mladimi.

Ker *dalmatinski* namestnik Rodič še vedno demisionira, imenujejo generala Jovanoviča za njegovega naslednika. A tudi Jovanovič je Hrvat in celo svak Rodičev. Torej bi v Dalmaciji bila le premena osob, ne pa stvari.

V *ogerski* gospodski zbornici so včasi Magjari še večji slavožderci, nego v dolenji zbornici. Tako so bili v prejšnji sesiji sklenili, da v notarskih aktih se mora rabiti na Ogerskem le magjarski jezik. Vlada se je pa tega sicer tudi neizvedljivega koraka vendar bala in dala v spodnji hiši skleniti,

*) Čudno je vendar, da, ko so prej V. C. Supanovi predlogi imeli navado skoro 1 1/2 decenija v zbornici sprejemani biti, zdaj vedno padajo. Uredn.

**) Ki imajo samo ta cilj pred očmi, kako da bi Slovence v umetno majšino spravila. Uredn.

da se smejo tudi drugi deželni jeziki pripuščati. 16. t. m. je zdaj tudi gospodska zbornica pristala v to, a grof Keglevich se je močno upiral proti.

Vnanje države.

Zadnji nam došli cetinjski „*Glas Crnogorca*“ piše o pokolju v Podgorici, navaja več listov, ki menijo, da utegne na vzhodu kaj resnega nastati ako Turki polnega zadostjenja ne dadó Črnogorcem. Črnogorski list svetuje vsem Srbom ujediniti se „rodoljubni neka na tu cijelj uprave sav svoj rad i uložé sav svoj upliv“. Zdaj pa telegraf poroča iz Carigrada, da je 32 pri „sječi“ v Podgorici udeleženi Turkov obsojenih na 20 let ječe. Črnogorci s tem niso zadovoljni in je velika razdraženost.

Iz *Španije* se poroča, da so Karlisti, tepeni pri San Marco na vse streljali, kar so videli, a tudi republikanski vojaki niso prizanašali stanovanjem Karlističnih privrženec, kar je obžalovati. Dvomi se, ali se bode vlada upala Karliste v njihovih gorakih skri-val ščih poiskati.

Iz *Rima* se brzojavlja: Skoro dopolnen rezultat volitev v italijanski parlament je: 284 ima poslancev (vladna) desnica, 216 (opozicijska) levica.

Nemški kancelar Bismark svoje dunajske prijatelje v novinarstvu kara, da se v Arnimovem vprašanji ne vedo po njegovem dopadajenji. Njegova „Nordd. Allg. Ztg.“ piše namreč članek proti dunajskim listom, in „obžaluje“ da dunajsko neodvisno novinarstvo preneglo Bismarka z obsojo „žali“. — Gotovo se bodo dunajski prijatelji precej poboljšali.

Arnim je dobil zatožni spis in bode končna obravnava 7. decembra.

Dopisi.

Iz Trsta 16. nov. [Izv. dop.] Čitalnica tržaška je pričela zimsko sezono v soboto z zanimivo besedo. Vsled hude burje, katera je trajala uže štiri dni in je divjala v soboto s tako silo, da se skoro nij človek upal na ulico, nij bila tudi beseda tako dobro obiskana, kakor bi bila sicer, posebno več gospé in gospodičin smo pogrešali. Temu se nij čuditi, ker še moški mora lavirati po primorski silni burji, da ga ne trešči v kak zid ali kamen.

Pevci naše čitalnice pod pevovodjem g. Hajdrihom so nas razveselili z brenčočim zborom, ki je spremljal bariton g. Krstnika. „Morje adrijansko“ pelo se je zopet z vso pohvalo. Igra: „Nij ljubosumen“ je prav

sel; Beatrica je obstala, ko se mu je približala. Takoj ga je izpoznala, bil je dolgo bolan, večkrat je pri njem sedela in ga z besedo in dejanjem tolažila. Njegovo otožno zgrbančeno čelo se je takoj razvedrilo, ko je mlado gospó iz Senanzevega gradu spoznal; priproste besede, s katerimi se je za vse dobrote zahvaljeval, ki mu jih je izkazala, so gotovo iz globočine srca prišle. „Bog naj vam stoterno povrne“, pristavi pohlevno, „kar ste mi dobrega storili, in naj vas zmirom srečno ohrani, kakor ste zdaj“.

Beatrica je oči v tla uprla. „Srečno, kakor zdaj“ — moj bog, starček nij vedel, kakošna rezna ironija tiči v onih besedah. — Iz žepa je denarja vzela in ga starčku izročila in je hotela oditi, kar prisopi ovčarski pes, ki je kačo v gobcu nesel. Ovčar ga je pobožal in mu kačo iz gobca snel.

„Je-li kača strupena?“ vpraša markiza.

„Da“, odgovori ovčar, „to je gad. Vsaka kača, ki ima „rožo“ na glavi, je strupena; pred takimi se morete varovati“.

„Umrje-li človek, če ga taka kača piči?“ vpraša dalje markiza, „in nij sredstva, s katerim bi se v takem slučaju moglo pomagati?“

„Samo eno sredstvo je meni znano“, pravi ovčar, „in to je, da se strup takoj z ustmi izsreba, — toda to je zelo navarno za onega, kateri to stori, kajti če ima le najmanjšo rano na ustnicah ali v ustih, pa je zgubljen.“

„Jaz se bodem pred tacimi kačami varovala“, pravi Beatrica in gre dalje. „Z bogom, starček! zdravi ostanite!“

Izgovorivša te besede koraka dalje in dospe kmalu do morskih obalov. Vsede se na hribček, ki je bil z veliko travo obrasčen, ter premišlevaje gleda strme v daljni svet, kjer je nebo morje tikalo.

„Vi ste tu?“ zadoni jej znani glas na uho. Naglo se obrne in zapazi moža poleg sebe stoječega. Puško je imel na rami, toda prazna lovska torbica in dolgočasni izgled njegovega lovskega psa, ki je gospoda ne-

zadovoljno in jezno pogledoval, ko se je ta h soprogi vsedel, svedočila sta, da nij Senanges denes še nič streljal in psu veselja pripravil, da bi za divjačino letal in sledil. Razumni pes je takoj vedel, da je zdaj, ko se je Senanges usedel, svoje veselje po vodi splaval, ter se je v travo vlegel in veliko glavo Beatrici v naročje naslonil.

Beatrica je zarudela zaradi tega, kajti pes je bil soprogov neločljiv spremljevalec in je bil popred ž njo jako neprijazen; ko ga je hotela enkrat božati, takoj je začel renčati, da se je prestrašila. Zelo jo je veselilo, da se jej je zdaj pes bližal, ko ga je denes začela božati; nij renčal kakor zadnjič, nego ji je krotko roko oblizoval. Senanges se je nazaj naslonil in molčeč opazoval to naravno sliko. Okolo Beatricinega gibčnega života se je vilo srebrno - sivo krilo, katero je bilo s črešnjavim atlasom zarobljeno; trak enake barve je vezal kodraste lase, katere je veter deloma osvobodil in okolo visokega čela in polnih, rudečih lic

efektna in igrala se je tako izvrstno, da je bilo občinstvo vedno v dobrem humorji. Role igre so bile v najboljših rokah dramatičnih diletantov, posebno se je odlikovala gospodičina Kenda, katera je že znana dobra igralna moč pri slovenskih predstavah v Trstu. Komična rola, katero je igral gospod R. bila je tudi izvršena dobro. Tudi gospoda P. in K. sta bila na svojem mestu. Igra je ugajala celemu občinstvu, kar je pokazalo gromovito ploskanje in dobroklicanje.

Po večerji se je vršila splošna zabava v dvorani in v drugih prostorih prav zanimivo. Mladina se je, kakor po navadi, veselo zasukala. Pevski zbor pak je nas navduševal z ubranimi glasovi pri čašici dobrega vina.

Ker je v Trstu ogromno število Slovanov, bilo bi želeli, da bi se vsa slovenska inteligencija v to narodno društvo vpisala, ter podpirala zavod, ki ima lepi namen slovensko socialno življenje v Trstu okrepiti. Čitalnica ima jako lepe elegantne prostore, da se more vsak gospod dostojno udeležiti se.

Tri dni smo bili brez vse zveze po železnici: v četrtek, petek in soboto; stoprv v nedeljo je pripihal vlak do Trsta. Burja je strašne sile razvijala. Tudi po morji nij mogel priti noben parnik v luko in brodovi so tu in tam škodo trpeli, ker je burja hotela vse verige potrgati. C. fregata „Radecki“, ki je pred luko stala, morala je cele tri dni imeti par pripravljen, da se more v nevarnosti še rešiti na visoko morje.

Iz Postojne 16. nov. [Izv. dop.] „Kogar bogovi sovražijo, ga za učitelja postavijo“, pravi neki latinski pregovor, ki je pa dandenes tudi še včasih resničen. Slavni deželni zbor kranjski je menda iz kompetentnih uzrokov odbil prošnjo za povišanje plače ali, da se učiteljem še ti „groši“, ki jih dobivajo ne plačujejo v redu, to je pa uže v nebovpijoča krivica. Ta izrek opiram na to, da postojnski učitelji še do danes niso dobili plače, čeravno obletavajo vse urade in beračijo za zasluženi znesek. Povsod se odpravijo s frazo: „Ist noch nichts angewiesen“!

Da se ravno v Postojni s 400 gl. letne plače ne da živeti, ne poginiti, to je vsacemu znano, kateri tukaj prebiva, ker ima ta trg zaradi posebne lege to lastnost, da se mora vse dražje in naglo plačati.

vil; pod nogami sivo morje, česar peneči valovi so mogočno na skalnato robje bili, za njim velika stropa, ki se je do visokih stolpov in do sivega zidovja njegovega gradu razprostirala.

„Popred sem vas iskal v vaši sobi“ rekel je marki, „da bi vam knjigo izročil, katera vas bode gotovo bolj zanimala, nego ona, katero ste zadnjič v bukvarnici brali. Ali mi dovolite, da bi vam jaz in na dalje knjige za čitanje izbiral“?

Mej tem se je pripognil, da bi jej v obraz pogledal, ker je glavo zmirom bolj povešala. Kar naenkrat zavpije Senauges, pes skoči hitro kot blisk na noge, ter išče po visoki travi.

„Kaj je?“ vpraša Beatrica, ter pogleda bled obraz soproga. Senauges vzdigne desno roko, s katero se je bil v tla uprl, ter je soprogu malo, rudečo rano pokazal rekoč: „Kača me je pičila“.

(Konec prihodnjič.)

Ako torej značajni učitelj ne dobi porredoma plače, mora stradati, in kako žejen in lačen otroke vspešno uči, to naj razsodijo oni uradi, kateri učitelje vedno s sitnimi besedami: „Ist noch nichts angewiesen“ pitajo.

Od vranskega okraja 14. nov. [Izv. dop.] Nij še dolgo, kar je g. Hribar, c. kr. davkarski preglednik iz Kozlega na Vransko prestavljen, taisti, o katerem smo sicer po časnikih in osebnih pismih izvedeli, da je zagrižen nemčur, a vendar ga nijmo za toliko sovražnega mislili, kakor se je tukaj izkazal pri prvi priliki. To je za njega nečasten dogodek. Pred nekimi dnevi pride nek župan dve uri oddaljen k davkarstvu, da bi nekatero svoto občinske priklade od neposrednih davkov prejel, imel je po navadi slovensko pobotnico. Ko jo g. preglednik Hribar zagleda in prečita, se je začel ščetiniti kakor neka žival. Ker ne najde, da bi pobotnica pravilno pisana ne bila, pravi, da na slovensko pisano pobotnico on ne izplača nič in jo nesramno nazaj vrže rekoč, da tukaj imamo vse nemško, mora torej pobotnica tudi nemška biti, na slovensko ne izplačam. Župan mu nekatere resnične pove in odide nejevoljen, ker je bil zadel besnega nemčurja, in čas potratil brez prida.

Gosp. Hribarju pa naravnost povemo, da tukajšnji slovenski županje gotovo ne bodo plesali, kakor bi jim tak človek na svojo nemčursko piščalko piskal; bodo uže počakali za občinsko priklado do tega časa, da vam bode višja oblast naročila, da morate na slovenske pobotnice izplačevati iz slovenskih naših davkov nabrani denar; nikar pa ne mislite gospodin, da je čast za vas, da se ustavljate naravnost postavi od Nj. veličanstva cesarja potrjeni. Če uže deset let veljajo slovenske pobotnice, bodejo gotovo tudi zanaprej veljale. Dasiravno imate tam „vse nemško“, pa je gotovo, da odsedaj bodo od slovenskih občin vaši nemški dopisi v davkarstvo nazaj nerešeni leteli, kakor ste vi slovensko pobotnico nazaj nesramno zahiteli. Ako vam je služba mej Slovenci po volji, nikar ne zaničujte slovenskega jezika, oziroma Slovencev. Gotovo boljše za vas, ako ne bodete jenjali od grdega početja, da gledate, da si prostor tam poiščete, kjer so prava tla za nemčurje pripravna, mi pa vam bomo rekli srečen pot. — Naše deželne in državne poslance pa milo prosimo, naj blagovolijo za čast slovenskega jezika se potegniti, da samovoljni c. kr. uradniki ne bodo smeli slovenskih dopisov ali pobotnic zame-tavati, ljudi žaliti, kar je pri davkarstvu na Vranskem vse graje vredna navada. K.

Domače stvari.

— († Dr. J. Orel), notar v Ljubljani, eden najčestitejših veteranov mej slovenskimi narodnjaki, skozi in skozi pošten karakter in zvest sin svojega slovenskega naroda, bivši podžupan ljubljanski, odbornik kmetske družbe in pisatelj raznih podučnih član-kov v prejšnjih letnikih „Nov.“ — je včeraj zjutraj umrl. Pred tremi dnevi je — pravijo, ker ga je bil mrtud zadel — padel čez stopnjice in potem ne več iz postelje vstal. Zaradi visoke starosti je bil zadnje dve leti uže na pol slep. Pogreb je danes ob štirih popoldne.

— („Laib. Ztg.“ in trgovinska zbornica.) Vladna „Laib. Ztg.“ od vče-

rajšnjega dneva prinaša mali članek, v katerem pravi: „Der bisherige Usus, die Wahl-listen auf Grund der Steuerverzeichnisse ohne Rücksicht auf den Census und die verschiedenen Kategorien der Handels- und Gewerbs-leute aufzulegen, wurde von der Wahlcom-mission als unzulässig erkannt. Wie wir vernehmen, wird in Beachtung eines lega-len Vorganges bei Verfassung der Wahl-listen eine nicht unbedeutende Anzahl von Handels- und Gewerbsleuten in die neuanzu-fertigenden Wahllisten nicht aufgenommen werden. Von Seite der Wahlcommission wurde ein Subcomité bestehend aus den Han-delsleuten Herren Treun und Leskovic und dem genannten Regierungscommissär, mit der Auflage correcter Wählerlisten betraut.“ Mi k temu opomenimo, da je od tega pod-odbora samo g. Treun trgovec, in tudi sicer nobenega obrtnika nij v tem komiteji. G. Leskovitz je kot trgovec svoj patent od-ložil, torej nema niti aktivne niti pa-sivne volilne pravice za trgovinsko zbornico, niti kot trgovec niti kot obrtnik. Sicer tudi g. Leskovitz nij bil v svo-jem življenji nikdar v trgovinski zbornici, torej nij noben ekspert. Ravno tako je g. Treun le vsled tega ker so drugi voljeni udje umrli, čisto v novejšem času v zbor-nico poklican. Mi spoštujemo osebe teh dveh gospodov, dasi sta naša politična pro-tivnika, ali ilustracija te volilne komisije in objektivnost vis. vlade postaje vedno bolj jasna. „Laibacherici“ pak svetujemo, predno modruje še kaj o trgovinski zbornici, naj se prej da podučiti. Sicer tudi o tem pred-metu še govorimo.

— (Volilcev v kranjsko trgovin-sko zbornico) je bilo do zdaj mej drugim 700 kramarjev, 500 branjevcev, 130 kupcev z viktualij in 4369 krčmarjev. Ker so ti večinom narodni, tuhta povestni c. kr. komi-sar Vestenec uže leto in dan, kako bi se dali izbrisati, premestiti itd., da bi nemšku-tarska stranka narodno izpodrinila in tako deželni odbor v roke dobila.

— (Uradna temeljitost.) Fabijani-jeva hiša na Poljanah je prodana pri javni licitaciji uže pred enim tednom in jo je ku-pil, kakor smo povedali, g. Franjo Hren. A c. kr. deželna sodnija v Ljubljani, katera je hišo prodala, naznanja kljubu temu v „Laib. Ztg.“ od 16. t. m., da se bo hiša prodajala na javni dražbi 30. nov., 28. dec. letos in 25. jan. 1875. Ker nam je g. Hren sam pravil, da njemu niti na misel ne pride hiše prodajati, imamo tu menda posla s po-sebno uradno „točnostjo“ slavne deželne vlade, ki je tukaj še večja, nego — — — a nij varno več reči, sicer nas „točno“ kon-fiscira.

— (Ljubljanski magistrat) zopet ukazuje hišnim gospodarjem, naj zjutraj ob 7. uri sneg ob hišah odmetó in prosto pot naredo, kadar zmrzne, pak s peskom ali ža-ganjem potresejo, sicer bodo kaznovani z de-narno globo.

— (Kaznilnico za ženske) bode vlada napravila na Gorenjskem na Jerma-novem gradu blizu Radovljice, katerega je kupila za 155.000 gold.

— (Prof. Miklošič) je v profesorskem kolegiju filozofične fakulte ostro šibal mini-stra Stremajerja. Njegov protest proti mini-sterstvu je bil z vsemi proti enemu glasu sprejet in v protokol deján.

— (Iz Kamnika) se nam piše: Prihodno nedeljo, t. j. 22. listopada napravi naša čitalnica v svojih prostorih besedo se sledečim programom: 1. a) „Prisega“, dvo-spev s spremljevanjem na glasovinu; b) „Planinar“, četverspev. 2. „Ključec je od mrtvih vstal“, burka v enem dejanji. 3. Ples. — K tej besedi se uljudno vabijo vsi gg. društveniki, kateri smejo pripeljati tudi sposobne neude soboj. — Vstopnina navadno.

— (Učiteljske službe) na Kranjskem so zopet razpisane v Predvoru pri Kranji, v Poljanah pri Loki, v Dolenji vasi pri Ribnici in v Komendi pri Kamniku.

— (Netolerantnost.) Od št. Jarneja na Dolenjskem se nam poroča, da ondotni župnik nij hotel na pokopališču pokopati pustiti necega samomorca. Zagreblji so ga torej nekje tam pri cesti!! Na ukaz okrajnega glavarstva je prišla komisija in je mrtveca izkopala in na pokopališču k večnemu počitku dejala. — Ne sodite, da ne boste so-jeni!

— (V Mariboru) je velik razkolj mej županom Reiserjem in mej večino občinskih očetov zavoljo načina razpisanja dopolnilnih volitev v mestni zbor. Zarad tega so imeli 12. t. m. volilci javni shod, kateremu je predsedoval dr. Radej.

— (Hrvatsko vseučilišče) ima do sedaj 290 poslušalcev. To je za prvo leto mnogo.

Razne vesti.

* (Kazematna ladija „Custoza“) je bila 17. t. m. v Trstu izgotovljena, ter je še isti dan odplula v Polo. Kar se tika velikosti, strojev in artilerije more se prištevati ta nova ladija mej največje velikane te vrste. Ladije in stroji so bili izgotovljeni v ondotnem „Stabilimento tecnico“. Samo stroji ali mašine veljajo 790.000 gld. av. v. — Ladija nosi vrh tega še 12 krupovih kalonov, 500 mož a brane za 12 tednev.

* (Barka razbila.) Avstrijska brigantina „Due Figlie“, kapitan Bedini, ki je plula z lesom obložena v Orano se je predvčeranjem zvečer pri Premudi razbila. Eua-ka osoda je zadela laško brigantino „Sale-mone“, ki je jadrala v Benetke, pri Cro-toni.

* (Na Grintovec) so splezali 9. t. m. trije gg. J. Hauenschild geolog, E. Grünberg c. kr. stotnik in Aug. Walter ranocelnik kamniške tovarne na smodnik; zanimiv je uže ta pohod na Grintovec zaradi tega, ker so se omenjeni gospodje upali v krutem mrazu na goro.

* (Dvojni samomor.) Na Doljem Avstrijskem v Gröbnu si je nekov „zaljubljen“ parček na neobičajni način vzel življenje. Ljubček in ljubica šla sta oba v gozd, ter se na nekem drevesu obesila eden poleg drugega in sicer tako, da sta se še v smrti mogla objeti. Mrtva trupla so še le čez 8 dni v gostem lesnem krovi našli.

* (Angleška vlada) namerava dva parobroda v sever na ekspedicijo v polarne kraje poslati. Tudi v Ameriki je veliko navdušenje za preiskanje severnega pola odkar Payer svoje izkušnje pripoveduje.

Tržne cene

v Ljubljani 18. novembra t. l.

Pšenica 4 gld. 80 kr.; — reč 3 gld. 40 kr.; — ječmen 2 gld. 90 kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda 2 gld. 70 kr.; — prosó 3 gld. — kr.; — kornuza — gld. — kr.; krompir 2 gld. 60 kr.; — fižol 5 gld. 50 kr.; masla funt — gld. 54 kr.; — mast — gld. 46 kr.; — špeh frišen — gld. 35 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 4 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 30 kr.; — teletnine funt 27 kr.; svinjsko meso, funt 25 kr. — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slamo cent — gld. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 60 kr.; — mehka 4 gld. 90 kr.

Dunajska borza 18. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld. 10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	60
1860 drž. posojilo	109	10
Akcije narodne banke	992	—
Kreditne akcije	235	25
London	110	25
Napol.	8	89
C. k. cekini	—	—
Srebro	104	70

Tuji.

17. novembra:

Evropa: Stare iz Mengša. — Bürger iz Trsta.

Pri Maliči: Kohn iz Dunaja. — pl. Langer iz Podgore. — Kaiser, Reter Sedlaček, Živič iz Dunaja. — Deolja iz Erenau.

Pri Slonu: Zadek s soprogo iz Dunaja. — Huber iz Gorenjskega. — Bre-

ner iz Beljaka. — Jelen iz Ceja. — Mor iz Leskovca. — Horky iz Reke. — Rakovec iz Trsta. — Eichenberger iz Krškoga. — Altman iz Rateč. — Jungwirth iz Gradea. — Levičnik iz Loke.

Pri Zamorci: Burghardt Max iz Ljubljane.

Pri carju avstrijskem: Pavšek iz Ljubljane.

Pri Virantu: Klemenčič iz Trbovelj, — Dvsenek iz Št. Ruprehta.

Za bolnike, ki boleajo na pljučah, srčnih in živčnih boleznih jako važno.

Libigov Kumi-izleček.

Prosim Vas, da mi pošljete 36 flaconov Vašega Kumi-izlečka kar najprej mogoče, ker se je zdravje pri mojej hčeri očitno prav dobro pomenilo in to po devet-dnevnej rabi, ker hočemo to ozdravljeno še nadaljevati. Splošno vsaki dan, posebno zvečer nastajajoče oslabenje je popolnoma zginilo, ter bolnica očitno uže bolje izgleda.

Jos. Eisenkolb,
nadučitej.

Ker se je Vaš mnogočislani izleček tudi pri meni po 3 kratnej rabi omenjenih flaconov izkazal, kot izvrstno zdravilo, prosim tedaj še o pošiljatev, (se pošilja).

Katinka Stude.

Vsled poskusa teh štirih flaconov morem le toliko omeniti, da je kašelj nekoliko uže prestal, lagje dalje tudi sopem in čutim tudi večje nagnenje k spanju vsled Vašega trjenja itd.

H. Müller.

Knjižica dr. Weila o tem predmetu brezplačno ali franco.

Cena enega flacona, oziroma zavijte velja 1 gld. a. v., obale ali zaboji ne manje, nego 4 flaconov pošilja

Glavna zaloga Libigovega Kumi-izlečka,

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

Znesek naj se pri naročnji takoj blagovoli vpsolati, ker za Avstro-Ogersko ne pošiljamo poštanim povzetjem.

NB. Zdravniki našega závoda so vsaki hip pripravljeni, po uposlanej zdravstvenej preiskavi dotičnim bolnikom zdravniško nasvetovati, ne gledé na kakovo nagrado.

(314—2)

V prosep občinstva samega smo pripravljeno, dobro znanim firmam izročiti razprodajo.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Maks Armič.

Neža Nochawar

iz Gradea

prodaja na tukajšnjem semnji bogato zalogo najboljših

kožuhovine in krznarske robe,

ter jo priporoča p. t. čestitemu občinstvu k uljudnemu nakupovanju.

Ena garnitura od kožuhovine za dame začeni od 6 gld. do 30 gld. Lepi damski in gospodski kožuhi od 50 gl. do 100 gld.

Prodaja se v semjski uti

pred Fabijanovo hišo na semjskem trgu.

Vabilo

k udeležbi velicega, od države garantiranega hamburškega denarnega izlozovanja.

Premija 250.000 R. M., in glavni dobitki R. M. po 125.000, 90.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 30.000, 24.000, 20.000, 18.000, 15.000, 12.000, 203krat po 2400, 412krat po 1200 itd. do skupnega zneska:

7 milijonov 935.120 R. M.

se v 7 izlozovanih razdelé mej interese.

Od 1. razreda počenši je

vsaki 3 teden izžrebanje dobitkov.

Izžrebujemo se samo dobitki. V 1. razredu vloga iznaša za

1 četrt orig. losa 1/4 tol. ali — gld. 88 kr. B. N.

1 pol " " 1 " " 75 " "

1 cel " " 2 " " 3 " " 50 " "

Nij ga enacega podvzeja, ki bi gledé solidnosti in natančnega izplačanja večje varnosti podajalo, nego je to, torej priporočam to udeležbo vsacemu, ki hoče poskusiti prav po ceni in solidno svojo srečo.

Vsa naročila z rimesami vred se vestno izvršujejo; uradnikom in solidnim občanom se na posebno zahtevanje pošlje nekoliko losov in razkazil v pregled.

Toraj naj se vsakdo blagovoli ogasiti naravnost pri

(309—3)

M. Steindecker,

Bank- und Wechsel-Geschäft

Hamburg

Dammthorstrasse 36.

Najbolje sredstvo za ohranjenje in mehko bo usnja na črevlje in konjsko opravo je

Rusko olje na usnje.

To olje ima posebno prijetno dišavo, in sicer se more v škornjih, ki so s tem oljem namazane, celo hoditi v salone brez spoditke. To olje stori dalje, da ne more skozi usnje vsakovrstni zrak, vročina in moča; ako se od časa do časa usnje napusti s tem oljem, postane kot baržun mehko, nepremočeno in postane dalje posebno elastično. Potenje na nogah ne škoduje potem več tacemu usniju, ki ostane mehko in raztegljivo ter dolgo traja. — Usnje, ki se je mazalo z ruskim oljem se more vsaki čas tudi mazati lešdlom ali lakom, ter se trajajoče lepo svetiti. (305—4)

Steklenica po 1 in 2 gld.

V plehastih steklenicah po 5 in 10 funt.

Z svetinjo odlikovan!

Nobenega likavnega črnila več na črevlje!!

C. kr. izklj. privil.

za Avstro-Ogersko

Univerz. salonní mastní lak

za gospodske in damske črevlje in konjsko opravo.

Podpisanemu se je končno posrečilo iznajti izvrstni lak za črevlje i. t. d., ki stori mazanje črevljev s črnim prav nepotrebno. Črevlje se pomažejo samo s čopičem in v nekoliko minutah se oné svetijo temnočrno. Usnjo to čisto nič ne škoduje, nego postane nasprotno mehkeje in vlažneje, ter nepremočno.

Steklenice po 1, 2, 3 gold. razpošilja

Tovarna in glavna zaloga

Joh. Gronar-jevi nasledniki

Dunaj, Kohlmarkt Nr. 5,

vis-à-vis Café Daum, na dvorišči v levo.

Lastnina in usk „Narodne uskarne“.